

פחד דוד

פרשת חוקת
ג' תמוז
תשע"ט
980

בחז"ל קוראים פרשת קורח

ירושלים תל אביב חיפה בארבע

7:32 | 7:23 | 7:29 | 7:13 **הדלקת נרות**

8:30 | 8:34 | 8:33 | 8:30 **מוציא שבת**

9:14 | 9:19 | 9:17 | 9:14 **רבינו תם**

הילולא דצדיקיא

ג - רבי שניאור קוטלר ראש ישיבת 'ליקווד'

ד - מוהר"ם מורטנברג

ה - רבי צאלח כהן זנגי

ו - רבי חיים דלירזזה מח"ס 'תורת חכם'

ז - רבי שמחה בונם אלטר האדמו"ר מגור

ח - רבי חיים משאש

ט - רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם האדמו"ר מצאנז

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלו"ץ רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ץ רבי חיים פינטו זיע"א

משכיל לדוד

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מסר חינוכי לדורות

וכך אומר המדרש (ילקוט שמעוני כ) "ודברתם אל הסלע". אמר לו - כשנער קטון רבו מכהו ומלמדו, כיוון שהגדיל בדיבור - הוא מייסרו. כך אמר הקב"ה למשה כשהיה סלע זה קטן הכית אותו שנאמר (שמות יז, ו) "והכית בצור", אבל עכשיו "ודברתם אל הסלע" - שנה עליו פרק אחד והוא מוציא מים מן הסלע, עד כאן דברי המדרש.

כלומר רצה הקב"ה שבני ישראל ילמדו מכאן פרק נפלא ויסוד הכרחי בנושא החינוך לדורות. שכאשר הבנים קטנים עדיין, אפשר לייסר אותם ברצועה ולהכותם מעט לצורך חינוך. אולם משגדלו הנערים - שוב אין טעם ואין תוחלת בהכאתם, אלא יש לחנכם על ידי דיבור ושיח בנועם ובנחת רוח. פרק אחד, הלכה אחת במתיקות ובעדינות יגרמו לו לנער להתרצות להתקרב אל התורה, ואז יהיה ניתן לראות ולהיווכח שהוא יוציא מים - מי תורה מן הסלע שבקרב.

את הלימוד העצום והנפלא הזה ביקש הקב"ה ללמד לישראל באמצעות הדיבור אל הסלע במקום להכותו, אולם כאשר הכה משה רבנו את הסלע בשגגה - הרי שבכך החטיא הוא את המטרה העיקרית ונמנע הלימוד לדורות. על כן כעס הקב"ה על משה ואהרן, והביאם על עונשם.

זאת ועוד. הנה אמרו חז"ל (מובא ברש"י במדבר כ, יא) שבתחילה אכן דיבר משה אל הסלע כפי מצוות ה', אך הוא הוציא אך ורק מעט מים ולא היה בו די סיפוק לכל העם, ואז החליט משה להכות את הסלע. אולם דעתו של הקב"ה הייתה אחרת, שמשה רבנו יחזור שוב לדבר אל הסלע ולא יתייאש, ושוב יחזור וידבר אליו עד שיצאו מים רבים.

כל זאת בכדי ללמד את העם דרך חיים, שגם אם ניסה האדם לשאול את מבוקשו מה' יתברך והוא עומד בתפילה להיושע מצרתו, אולם עדיין לא נתמלאה בקשתו ולא נענתה עתירתו - אל לו להתייאש חלילה ולא יבעט ויכה את סלע האמונה שבקרב. אסור לאדם להתייאש מן הרחמים, אלא מחובתו להמשיך ולדבר עם ה' יתברך ולשוחח עימו בכל עת ובכל שעה, עד שיתרצה הקב"ה לעשות רצונו. ואת המסר האדיר הזה יכולים היו ללמוד ישראל אילו היה משה רבנו חוזר ומדבר אל הסלע, ושב ומדבר בלי הרף. אולם כשראה משה כי הדיבור אינו מועיל וטיפות בודדות בלבד של מים יצאו מן הסלע, אזי תיכף הרים מטהו והכה את הסלע ובכך נגווה ונעלמה תוכחת המוסר העצומה לבני ישראל. על כן כעס הקב"ה, כי מלבד מיעוט קידוש שם שמים בזה, עוד הפסידו בני ישראל ממעשה זה לקח ומוסר השכל שהיה ניתן ללמוד לדורות עולם.

ויהי רצון שזוכה תמיד לגדל ולקדש את שם ה' יתברך במעשינו, ושמו הנכבד יתעלה ויתקלס בקרב העמים, אמן ואמן.

"יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם" (במדבר כ, יב)

עיקר תכלית האדם בעולם, להרבות כבוד שמים ולקדש את שמו יתברך ברבים. ובפרשתנו מצינו שמשה ואהרן ע"ה המעיטו בשגגה ושלא במתכוון את כבוד ה' יתברך על ידי הכאת הסלע "יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל", על כן נענשו בעונש כה קשה שלא זכו להביא את ישראל לארץ הקודש.

וכמובן שתיביעה זו על משה ואהרן הייתה דקה מן הדקה, לפי שהקב"ה מדקדק עם חסידיו כחות השערה. אולם אין ספק בכך שמשה רבנו ע"ה דאג במשך כל ימי חייו וקינא לשמו הגדול יתברך. הוא מסר נפשו בכדי להגדיל ולהאדיר את כבוד ה' יתברך בעולם.

אחת מן הדוגמאות מצינו בפרשתנו כאשר חטאו בני ישראל ודברו על ה' ועל משה, שלח הקב"ה בעם את הנחשים השרפים, והם נשכו את העם ומתו רבים מישראל. וכשצעק משה אל ה' שתיפסק המכה, אמר לו הקב"ה (במדבר כא, ח) "עשה לך שרף ושים אותו על נס", ובמקום "שרף" עשה משה "נחש" שנאמר (שם כא, ט) "ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס".

ולכאורה יש להבין מדוע שינה משה מדברי ה'?

ומתרצים המפרשים, לפי שהנחשים באו כעונש מפני שדברו לשון הרע על הקב"ה, והוא חטאו של נחש הקדמוני. והשרפים באו כעונש על שדברו לשון הרע במשה הנקרא "מלאך" שנאמר (שם כ, טז) "וישלח מלאך ויוציאנו ממצרים" - והמלאך נקרא שרף, כמו שנאמר "שרפים עומדים ממעל לו" (ישעיה ו, ב), ועל כן הפוגע בכבוד תלמידי חכמים עונשו הוא שיינשך על ידי שרף, כמאמר התנא (אבות ב, י) "ולחישתן לחישת שרף".

וכאשר צעק משה רבינו ע"ה אל השי"ת, אמר לו הקב"ה "עשה לך שרף" - כלומר שהקב"ה חס ומצטער על כבודו של משה שנפגם, יותר מאשר על כבודו שלו. לכן ציווהו שיעשה שרף המרמוז על הפגיעה בכבודו של משה, אולם משה רבנו ע"ה מגודל ענוותנותו דאג לכבוד שמים, לכבוד ה' יתברך יותר מכבודו האישי ולכן עשה "נחש" המרמוז על הפגיעה בכבוד ה' יתברך. כלומר הוא מחל על כבודו שלו, ולא הצטער, אלא על כבוד שמים בלבד.

הרי לנו מכאן עד כמה נזהר משה רבנו בכבודו של הקב"ה, וכל משאת נפשו הייתה כיצד להגדיל את כבודו ולהעצים את מלכותו של הקב"ה בעיני הבריות, אלא שכאן טעה משה והכה את הסלע וכאמור היה בזה חטא דק מן הדק של מיעוט בכבוד שמים ביחס למעלתו של משה, ועל כן נענש.

אולם עדיין קשה לי העניין. הייתכן שעונש כה קשה יגיע למשה ולאחרון רק מחמת טעות כה קטנה לכאורה של הכאת הסלע במקום דיבור עימו?

אלא שנראה לי לפרש בסיעתא דשמיא, כי מלבד קידוש שם שמים שנמנע בעקבות הכאת הסלע, אילו היו משה ואהרן אכן פונים לסלע ומדברים אליו - היה בזה לימוד מוסר השכל לדורות עולם, ואת הלקח הזה הפסידו בני ישראל בהכאת הסלע.

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

הרהורים בעקבות חיתוך הבצל

"זאת חקת התורה" (במדבר יט, ב)

"גזירה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה" (רש"י)

על הרה"ק רבי חיים מצאנז בעל ה'דברי חיים' זיע"א, מסופר אשר מנהג מקודש היה נוהג, לחתוך בעצמו את הביצה והבצל שנהוג לאוכלו בסעודת צפרא דשבתא. מנהג זה לא היה מחוור לקהל החסידים, על מה ולמה ינהג הרבי כן בעצמו ובעת הסעודה, אך מעולם לא נודע פשר המנהג.

מעשה היה, ונקלע אל השולחן כפרי פשוט ותמים, וכראותו את הרבי נוהג כן בעת חיתוך הבצל, לא כבש את תמיהתו ומיהר לשאול בקול רם: "רבי על מה ולמה? וכי אי אפשר לחתוך את הבצל קודם הבאתו אל השולחן?"

הרבי חייך ואמר לאותו כפרי: "הרי כל מהות מאכל הבצל היא החרפות שבו, וכי אם נחתכנו קודם לכן, מה הועילו טבחים בתיקונם? הרי יאבד הוא כל החרפות שבו..."

הכפרי נחה דעתו, ואולם החסידים המרוממים יותר, הבינו שלא בכך סובב העניין...

לפרק זמן אחר התרחש מעשה שוב. בא רב ודיין, בעל הלכה, להשתתף בשולחן הרבי, לחזות בהיכלו, למרות שלא מן עדת החסידים הוא, וגם הוא כקודמו תמה בלחשיה, מדוע הבצל נחתך בעת הזאת ובעסק הזה?

הראה לו הרבי פנים שוחקות ואמר לו: "והלא אתה שבעל הלכה אתה, עליך לדעת היטב כמה איסורי שבת עלולים להתרחש בחיתוך הבצל, וממילא בכדי שהרבנית לא תיכשל בהם חלילה, אמר הרבי, מקפיד אני לחתוך בעצמי בכדי שלא תבוא תקלה על ידי נשים צדקניות..."

נחה אמנם דעת הרב... אך קהל החסידים שוב ידע שלא בזאת עסקינן, והלוא הרבנית בקיאה היטב בהלכות הנודעות לתיקון מאכל בשבת, וכן ההתעסקות על השולחן הטהור בעצמו גם לא ברורה...

חלפו השנים, והנה בא ונכנס אל חדר הרבי חסיד ישיש. פונה הוא אל הרבי בזה הלשון: "רבי רחמיא, שנים רבות עבדתך ולמדתי ממך רוב תורת, שבכתב ושבבעל פה, נגלה ונסתר, ורק חסרתך דבר זה, על מה ולמה נוהג רבינו כן בעת שולחנו הטהור בחיתוך הבצל?"

הסביר לו הרבי פניו ואמר: "ידוע הדרוש המפורסם כי שבת קודש, יום השביעי, הרבה מן הנוהג בו הוא בגימטריא 7 אף הוא: 'נר' בגימטריא קטנה 7, 'יין' אף הוא 7, 'דג' גם, 'מרק', 'בשר', הכול 7, עד שמגיעים לבוקר שבו מגיע הבצל שהוא בגימטריא קטנה 14 ובכדי לתקן זאת, מקפיד אני בעצמי לחותכו ל 7 חלקים".

ואמרו הדרשנים, שבכל שלוש התשובות אותן ענה הרבי, נאמרו מהלכים שונים:

בתשובתו לכפרי נרמז עניין החרפות והדבקות בד' יתברך, בתשובתו לרב נאמר הצורך הגדול בהלכות שבת בפרט, לדעת ולשלוט בכדי לא לעבור על איסורים מפורשים מידי שבת, ובתשובתו לחסיד הישיש נאמר, שלא להיות כנמשל כבהמות דמו... חשוב ודע את בוראך ותפקידך בעולמו.

זכתה לקבורה יהודית

אדון דיין ע"ה היה בחייו אדם מוכר בכל צרפת, ולאחר שנפטר לבית עולמו ברור היה לכל שאלפי אנשים ישתתפו בהלווייתו וילכו אחר מיטתו. גם תלמידי היקר ר' גבריאל אלבז הי"ו שמעע על פטירתו של מר דיין, ביקש ללוות אותו למנוחת עולמים, וטרח להגיע ביחד עם כמה מתלמידי לבית העלמין בו הנפטר היה אמור להיקבר.

להפתעתם המרובה גילו ר' גבריאל אלבז ותלמידי שבת העלמין ריק מאדם. וכשהבינו בקבוצת אנשים המלווים את בת משפחתם הנפטרת לקברה, הם פנו אליהם מיד ושאלו האם הלווייתו של אדון דיין התקיימה כבר. אנשי הקבוצה השיבו בשלילה, ואמרו שככל הידוע להם הלווייתו אמורה להגיע לבית העלמין בעוד כשעה.

כשר' גבריאל אלבז שמע זאת, הוא הרהר לעצמו שאם הקב"ה זימן אותו לבית העלמין שעה קודם זמן הלוויה, בדיוק בזמן שהלווייתה של אישה אחרת נערכת במקום - בטח הקב"ה מבקש ממנו שיצטרף להלווייתה של אישה זו שהובאה למנוחות ממקום נידח בצרפת.

וממחשבה למעשה - ר' גבריאל הצטרף להלוויית הנפטרת ביחד עם תלמידי.

בצרפת, לדאבון הלב, ישנו חוק

שקובע שהקברנים הגויים הם אלו שמורידים את הגופה לתוך הקבר. חוק זה מנוגד בתכלית להלכות הקבורה היהודית, וכדי לשנות אותו יש להילחם בעונו ולעמוד על זכויות הקבורה היהודית שנפגמת ממהלך שכזה.

כשהגיעו למקום הקבר, ר' גבריאל אלבז ותלמידי הבינו שהקברנים הגויים עדיין לא הגיעו למקום כדי להוריד את גופת הנפטרת לתוך הקבר, ולכן החליטו לעשות זאת בעצמם, וכך עשו.

ברגע שסיימו לקבור את האישה כדת וכדין הופיעו הקברנים הגויים במקום, אולם האישה כבר זכתה לקבורה יהודית מושלמת.

שעה לאחר מכן הגיע לבית העלמין הנפטר אדון דיין ע"ה, אולם למרות כל אלפי האנשים שליוו אותו למנוחות - גופו הונח בקבר על ידי הקברנים הגויים, והוא לא זכה למה שזכתה אותה אישה פשוטה שנטמנה כהלכה על ידי אנשים יהודים.

כשהרהר ר' גבריאל בדבר, הוא הגיע למסקנה שבודאי יש לאותה נפטרת שנקברה שעה קלה קודם לכן - זכות עצומה ממצווה שעשיתה, זכות שעמדה לה להיקבר באופן פלאי כל כך בקבורה יהודית כדת וכדין, ושבקבורתה יתעסקו רק יהודים.

במרה מפטירין

הפטרות השבוע: "זיפתח הגלעדי" (שופטים י"א)

הקשר לפרשה: בהפטרות מסופר על מלחמת ישראל עם בני עמון, ועל הארץ שכבשו ישראל מסיחון שהוא כבש מעמון, שהוא מענין הפרשה בה מסופר על בני עמון שישאלו לא נלחמו עמם, אלא נלחמו עם סיחון וכבשו ממנו את הארץ שכבש מעמון.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

שבח המביא לנזק

יש לזוהר מלשבח את חברו בשבח הבא לידי הפסד, כמו האורח שיוצא ברחוב העיר ומפרסם את אשר גמלו בעל הבית טובה באכילה ושתייה וטרח לפניו הרבה, כי על ידי זה יתלקטו אנשים ריקים ויסורו אל בית בעל הבית ויכלו את ממונו. ועל ענין כזה נאמר "מברך רעהו בקול גדול בבקר השכם - קללה תחשב לו".

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הבוקר מעיד על האדם

"זאת חקת התורה... אדם כי ימות באהל"

(במדבר יט, ב-יד)

עלינו לזכור ולשנן היטב את דבריו הקדושים של מרן הצדיק הבעל שם טוב זיע"א, אשר הסביר מדוע לצערנו רואים לעיתים חסרון גדול ביראת שמים אף אצל אנשים אשר יושבים והוגים בתורה, כיצד יתכן הדבר?

והוא הסביר - כי הכל תלוי בתחילת היום. בשעה שאדם מתעורר משנתו עליו להתחיל מיד בעניינים רוחניים, לקום בזריזות לעבודת ה' ברוך הוא, לומר "מודה אני" בכוונה גדולה ולהודות להקב"ה מקרב הלב על הבריאה הנפלאה ומיד ירוץ אל בית הכנסת לתפילת השחרית, ואם עשה כך והחל את יומו במצוות ומעשים טובים לכבוד ה' יתברך, הרי שתחילת היום מוכיח על כולו, וכך יראת שמים תהיה נסוכה על פניו. אולם אם הוא קם בעצלתיים וכל ראשו ורובו נתונים להבלי העולם וכבר בקומו הוא מתחיל בעניינים גשמיים שונים כאכילה ושתייה, ודברים בטלים. ורק לאחר מכן נזכר בשם ה' ונא להתפלל - אדם שכזה בודאי שלא תהיה בו יראת שמים, כי התחיל את יומו בצרכיו האנוכיים, ובעסקים גשמיים ובודאי ששכינת ה' לא תשכון בתוכו.

וזה שנאמר "זאת חוקת התורה... אדם כי ימות באהל". עיקר התורה תלוי בתחילת היום, בשעה שהוא ישן על מיטתו כפגר מת בתוך האוהל. והנה עתה הוא מתעורר מאותה מיתה (מיטה) - אם הוא קם בזריזות עצומה לעבודת ה' ודרך זו היא אצלו כחוקת התורה חוק בל יעבור מבלי שאלות ומבלי כל מיני תירוצים למיניהם כדוגמת 'אני עייף' או 'אני חלש' אלא תמיד הוא קם בחשק ובשמחה לעבודת ה', הרי שזוהי כל התורה כולה, כי כל היום כולו תלוי בתחילתו. ובודאי שגם במשך היום התורה תהיה בראש מעייניו ויראת ה' תהיה נסוכה על פניו.

אך אם דרך חיים זו איננה אצלו כחוק בל יעבור, אלא קם בעצלתיים ומתעסק בענייני הפרטיים ובכל יום יצר הרע ממציא לו כל מיני תירוצים למיניהם, הרי שעצלות זו תהיה בעוכריו למשך כל היום כולו וכך הפסיד הכל, וזהו השורש הרע של חוסר יראת שמיים.

פניני הפרשה

זכות מרים מכוחו של משה

"ולא היה מים לעדה ויקהלו על משה ועל אהרן" (במדבר כ, ב)

פליאה היא: לאחר שנקהלו העם על משה ועל אהרן בדבר חסרון המים לעדה, החלו העם מריבים עם משה - ללא אהרן, כנאמר בסמוך "וירב העם עם משה". ומה טעם לכך?

הנה טעמו של הגאון רבי אליהו חי דמרי זצ"ל, כפי שמובא על כך בספרו 'פתח הסמדר':

כתב רש"י שכל ארבעים שנה היה להם הבאר בזכות מרים, משום שהמתינה למשה רבינו ע"ה על המים לראות מה ייעשה לו כשהושלך ליאור, לכן נעשה לה בזכותה הבאר שהיה נותן מים לעדה במדבר.

ואם כן, מכיוון שכל זכותה של מרים בא לה מכח זכותו וכבודו של משה, לכן גם כשהסתלקה מרים ונסתלק הבאר עמה - הרי משה רבינו ע"ה, שהוא העיקר, עודנו עומד לפנייהם, ולמה לא יביא להם מים ויחזיר את הבאר בזכותו? זוהי איפוא טענתם של העם, כלפי משה דווקא ולא כלפי אהרן, שלפי דעתם משה בזכותו יכל להחזיר להם את הבאר והמים, ומשום כך החלו מריבים עם משה ולא עם אהרן.

מים מתוך סלע

"ויך את הסלע במטהו פעמיים" (במדבר כ, יא)

פנינה נפלאה בדרך הרמז, מביא כאן רבי חיים מטשערנוביץ זצ"ל בעל ה'באר מים חיים':

הנה תיבת 'סלע' במילוי אותיות יוצא: סמך למד עין.

אם נוציא מתיבת 'סמך' את האות הראשונה והאחרונה, תישאר אות מ', וכן אם נוציא מתיבת 'למד' את האות הראשונה והאחרונה תישאר האות מ', ואם נוציא מתיבת 'עין' את האות הראשונה והאחרונה תישאר אות 'ו' וביחד יוצאת המילה 'מים'.

ולפיכך הכה משה את הסלע פעמיים, כדי להכות את האותיות הראשונות והאחרונות, ואז יישארו ממילא האותיות האמצעיות 'מים'. וזהו שאמר הכתוב: "ויך את הסלע במטהו פעמיים ויצאו מים רבים".

אין משמעות לגובה

"ויאמר ה' אל משה אל תירא אתו כי בידך נתתי אתו ואת כל עמו"
(במדבר כא, לד)

בתחילה היה ירא משה להילחם עם עוג מלך הבשן, לא מחמת גובהו של עוג אלא שחשש שמא תעמוד לו זכותו של אברהם. כפי שכותב רבינו בחיי:

הקדוש ברוך הוא נתן לו לעוג שכר פסיעות רגליו אשר פסע להודיע לאברהם על אשר שבו את לוט בן אחיו. וכשבא משה לעשות מלחמה עמו נתירא ממנו, אמר: אני בן מאה ועשרים שנה וזה יותר מחמש מאות שנה, אילולא שהיה לו זכות לא חיה כל השנים הללו...

אמר לו הקדוש ברוך הוא: "אל תירא אותו כי בידך נתת אותו" - אתה בידך הרגהו ועשית לו כאשר עשית לסיחון. ומה שאמרו בגמרא שמשנה רבינו היכה לעוג בקרסוליו והרגו, ירמוז כי משה ביטל את זכותו ושכר פסיעותיו.

קוים לדמותה של אשת חיל בישראל

בכדי להמחיש זאת סיפר, ששהו בביתו מספר ילדות יתומות שעדיין לא מצא מקום לסדרן, ורעייתו הרבנית תמיד רחצה אותן וטיפלה בהן במסירות עצומה.

לימים שם לב רבי יצחק ירוחם כי אחת הילדות, תמיד לאחר שהרבנית רחצה אותה, התייפחה בבכי והיה קשה להרגיעה. תמה רבי יצחק ירוחם על זה ושאל את הרבנית, אולי מתוך אי שימת לב נכנס סבון לתוך עיניה של היתומה ולכן היא בוכה. והיא השיבה לו שהיא כל כך משתדלת ברחיצה, שלא יתכן כדבר הזה.

משראה כך, ניגש רבי יצחק ירוחם ושאל את הילדה, למה את בוכה, וכי הרבנית לא שומרת עליך בשעת הרחיצה...

תחילה לא ניאותה הילדה להשיב לשאלה הקשה. אך משגברו בקשותיו של הרב, לא חשה בנוח שלא לספר, היא פרצה בבכי ואמרה:

אמי עליה השלום לא היתה משגיחה עלי כל כך בשעת רחיצה כמו הרבנית, אך דבר אחד חסר לי ברחיצה; אמי ע"ה לאחר הרחיצה היתה מנשקת לי על ראשי, נשיקה זו חסרה לי כל כך, ועל זה אני בוכה כל אימת שאני מתרחצת...

למדנו מכך מהו ערכו של כל מעשה פעוט שעושים אנו עם ילדי החמד היתומים הללו, ואשתי המושלמת בכך, עושה מלאכתה לשם שמים בצורה המעוררת התפעלות מרובה.

אמו של התינוק, כי למרות שכל הצוות שעומד שם, מתאמץ מאוד לרפואתו, ועושה כל שבידו כדי להועיל לתינוק, אבל אמא תמיד תעשה יותר, היא תמיד תחשוב מה עוד צריך הילד כדי שיהיה לו טוב, היא תחשוב על הדברים הקטנים, שלכאורה הן פעוטים ממש כשמצבו הרפואי כל כך קשה, אבל זו היא 'אמא'...

התורה רוצה להדגיש שהחסד של המיילדות היה מושלם, הן לא דאגו רק שהתינוקות יחיו, אלא הן רצו שיהיה להם את כל מה שהיה להם לו אמם היתה מחייה אותם, ולכן התורה קוראת להם ע"ש המעשים הללו שמעידים על חסד בשלמות.

זהו אפוא התהוות השבח של אשת החייל שידיה שלחה בכישור, בכישורן סגולי של אם רחמניה המגדלת ומסייעת לילדי ישראל, לדור העתיד, ובכפופות ידיה מעצבת ומותירה חותם רגשי גם על נפשות עשוקות שילדותן שזורה עם יתמות וחסר משענת תומכת ומחזקת.

מדוע פרצה היתומה בבכי?

רבי יצחק ירוחם דיסקין זצ"ל, בנו של המהרי"ל זיע"א, נודע כאחד מגאוני ירושלים בישוב הישן, אך ידוע גם בהקמת המוסד הנודע 'בית היתומים' שנקרא על שמו, שבו גידל מאות יתומים שנותרו ללא משענה.

מי שסייעה לו בכל העבודה המסורה היתה רעייתו הצדקנית, שהיתה 'אם כל חי', מסורה בתכלית במיוחד לבנות היתומות שגדלו על ברכיה. אך מאורע אחד מצמרר, שסיפר עליו לימים רבי יצחק ירוחם, הביא את הנוכחים להוריד דמעה רותחת.

היה זה בשעה שנכנס לבנין החדש של בית היתומים, שעמל רבות על ביסוסו, אף שעוד קודם לכן גידל יתומים רבים בביתו. ולפני כניסתו להיכל החדש עמד ופרץ בבכי ואמר:

סנדלר שמתעסק בנעליים, דורך כל היום על נעליים; כורך ספרים המתעסק בספרים, דורך ל"ע על השמות הקדושים לא אחת; ומי יודע אם אני שאתעסק כל היום ביתומים בבית זה, אם לא אדרוך חלילה על היתומים!?

ושבו פרץ בבכי מר...

ויהרצוה

לזכרה של הרבנית
מזל מדלן פינטו ע"ה

יְדִיָּה שְׁלַחַה בְּפִישׁוּר וְכַפֵּיָה תְּמִיכוּ פֶלֶךְ

שפרה ופועה, נשות החיל בשנות התהוות עם ישראל בכור ההיתוך במצרים, נקראו על שם מקצועם כפי שרש"י מבאר ששפרה זו יוכבד, ונקראה 'שפרה' על שם שמשפרת את הולד. ופועה זו מרים, ונקראה 'פועה' על שם שפועה ומדברת והוגה לולד, כדרך הנשים המפייסות תינוק הבוכה.

המעשה העיקרי שעשו המיילדות - מעיר הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל - הוא הרי עצם הצלת התינוקות ממות, ועם כל זאת הן לא נקראות על שם מעשה ההצלה, אלא על דברים שוליים, לכאורה, שיפור הולד והדיבור איתו ופיוסו. הרי מן הדין היה שיהיו נקראות על שם ההצלה, שהוא מעשה הגבורה העיקרי שעליו חרפו את נפשן, והוא הרי מוכיח את ה'יראת שמים' שלהן יותר מכל, מדוע, אם כן, נקראו על שם המעשים הזוטרים?

אלא, נוכל להבין את הדברים עפ"י ספור על אשתו של הגאון רבי שלמה היימן זצ"ל שהיתה ידועה במעשי הצדקה שעשתה עם נצרכים וחסרי כל. ובמיוחד הצטיינה בנישואי יתומות, היא דאגה לכל צרכיהן מהחל ועד כלה.

פעם אחת עמדו הגאון רבי שלמה ורעייתו לצאת לחתונת אחת מהיתומות, שאף לה דאגה הרבנית לכל צרכי החתונה. בפתח הבית, לפני היציאה, שאל רבי שלמה את רעייתו, הרבנית: 'קנית לכלה פרחים?'. 'לא' - ענתה הרבנית - 'חשבת, שעד כדי כך אינני מחויבת, הרי ארגנית לה ממש את כל מה שהיא צריכה, החל מביגוד ועד אחרון פרטי הנדוניה, עבור דרך רהיטים ושאר צרכי הבית' - הצטדקה הרבנית - 'מדוע הפרחים כה חשובים?' שאלה.

'לכי ותקני לה גם פרחים!' - ביקש ממנה רבי שלמה, והסביר: 'הרי לו אמא שלה היתה בחיים, והיא היתה מחתנת אותה, היא בודאי היתה קונה לה גם פרחים. אם כן, אפילו שדאגת לכל מחסורה, אבל חלילה שכלה יתומה תרגיש ביום חתונתה בחסרונה של אמא. היא צריכה להרגיש כמו כל חברותיה, בואי ונקנה לה פרחים שתרגיש טוב ותהיה כמו כולם'.

תינוק קטן - ממשיך הגר"ש פינקוס - שוכב בבית החולים. סוללת הרופאים והאחיות הניצבים לידו ומטפלים בו, מעידה כי מצבו הרפואי אינו טוב. ולפתע באמצע הטיפול, אחת הנשים מלטפת את התינוק, צוחקת אתו, ומנסה בכל דרך להרגיע אותו. הרי מיד נבין כי אשה זו היא

בשורה טובה לשוחרי תורה

הופיעו ויצאו לאור הספרים החשובים

אעירא שחר

על התורה והמועדים
ו' חלקים

מאת מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א